

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

za pošlj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
26 h. Pri večkratnem ob-
javljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvzemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Velesrbstvo.

PROCES V BANJALUKI. — SENZAČNA
ODKRITJA NASTICEVA. — ZADNJE
ARETACIJE NA HRVAŠKEM. — POIZ-
KUS SAMOUMORA. — »JUGOSLO-
VANSKI REVOLUCIONARNI STATUT«. —
KAKŠNO ULOGO IMAJO SLOVENC
PO STATUTU? — SLOVENSKI »KLE-
RIKALCI« KOT NASPROTNIKI VELE-
SRBSKE IDEJE.

Veliko smo zadnji čas o velesrbski
propagandi čuli, veliko se nam je sporo-
čalo, pisati pa nismo marali, ker se je šlo
za naše jugoslovanske brate in bi vsaka
neprevidna in premalo tehtana beseda iz-
zvala nejevoljo posebno v onih krogih, ki
nas tako radi dolže neslovanstva itd. Toda
zdaj so stvari tako daleč dozorele, da bi
bilo molčati greh. Velesrbska propaganda
je tako narastla, da treba odločno izjaviti,
kaj o njej mislimo. Ni nam treba posebno
povdarjati, da to propagando odločno ob-
sojamo, da naše slovensko ljudstvo v svo-
ji preogromni večini odklanja velesrbstvo
in se samo čudi velesrbskim agitatorjem,
ki so — na papirju seveda — svoj »revolu-
cionarni statut« raztegnili tudi na slo-
venske zemlje. Milo rečeno, se Slovencem
to početje zdi strašno smešno.

Srbski narod, ta ubogi narod, ki ga
vsakokratni njegovi politiki tako izrablja-
jo, ki nikoli ne pride do miru, da bi mogel
prospevati bodisi v kulturnem, bodisi v
gospodarskem oziru, z velesrbsko propa-
gando nima nobenega opravka. Srbska
vlada naj gleda na to, da lastni deželi, v
kateri vladajo v vsakem oziru tako žalo-
stne razmere, opomore! Trojedino kralje-
stvo na jugu je tudi naš cilj, naš vzor, toda
le pod habsburškim žezlom. Posrbljenja
hrvaških in slovenskih dežel ne maramo,
ker bi to pomenilo tudi popravoslavljenje
in poorientaljenje. In to nam kot katoliča-
nom in Avstrijcem ni prav. Ves naš kul-
turni in zgodovinski razvoj se posrbljenju
upira in za nas ter Hrvate bi to za posled-
ico imelo tisto politiško zmedo in razko-
sanost, za katero je klasičen zgled ravno
Srbija. Sicer pa je brez haska spuščati se
o tej stvari v razmotrivanja brez konca
in kraja — patriotiški čut našega ljudstva
je tu glavni in zadnji argument in na to bi
velesrbski agitatorji lahko računali, pa ne
bi zdaj sedeli po ječah. Škoda za te ljudi,

ki žrtvujejo dragi čas mesto zase in za
svoje ljudstvo, za take fantome, ki so in
bodo ostali nedosegljivi ter nas le diskri-
ditirajo. Imamo zadosti politiških, narod-
nostnih in »kulturnih« bojov, ne maramo
še konfesionalnih, ki bi gotovo nastali v
vsej svoji sili, ako bi na slovanskem jugu
hotelo prevladovati fanatično pravoslavno
srbstvo.

Dejstva so zadnji čas sledeča: Pred
vojnim sodiščem v Banjaluki so se prvič
v večjem obsegu odkrile tajne velesrbs-
ke zarote na jugu, zlasti v Bosni. Dogna-
lo se je, da je dežela razdeljena v posa-
mezne revolucionarne distrikte. Bilo je
vse tako pripravljeno kot leta 1878. in
1882., ko so v južni Dalmaciji netili upor
iz Belgrada. Glavne akterje banjaluške
propagande je sodišče obsodilo za dolgo
let v ječo in značilno je, da so igrali prvo
vlogo pri tej stvari pravoslavni popi. Ka-
ko ravno zdaj Velesrbi v Bosni izkušajo
vladi delati preglavice, češ, da je Bosna
še vedno turška provincija in da je av-
strijska okupacija zdaj postala brezpred-
metna, ker turška ustava zagotavlja de-
želi zopet red in mir, to je drastično odkril
rimski »Corriere d' Italia« v intervjuu z
nekim bosanskim Srbom, ki ga je objavil
na uvodnem mestu pretekle sobote.

Proces proti bombnim zarotnikom, ki
se je nedavno izvršil v Cetinju, je jasno
pokazal, da so Velesrbi hoteli kneza Niko-
laja spraviti s pota, da lažje izvedejo svo-
je namene. Med knezom Nikolajem črno-
gorskim in kraljem Petrom srbskim je
namreč velika rivaliteta. Oba sta kneza,
toda prvi je previden, fin diplomat, drugi
pa, kralj, je malougladna oseba, ki živi
zgolj od milosti zarotnikov v Belgradu.
Nikolaj je velesrbskim težnjam bil na potu,
ker se ni dal pridobiti za njihove sanjarije.

Značilno pa je, da so se s tem giba-
njem stvari razvijale vzporedno na Hrva-
škem. Reška resolucija znači začetek in-
tenzivnejše velesrbske agitacije v Hrva-
ški. Supilo, Budisavljevič in Pribičević
vodijo hrvaško politiko. Dočim so Hrvati
odkritosrčno mislili na sporazum s Srbi,
s katerimi so živeli prej skoroda v smrt-
nem sovraštvu, so srbski voditelji to zlorabi-
li za velesrbsko propagando. Zdaj tožijo
hrvaški rodoljubi — nebroj smo jih že čuli
zadnji čas tako govoriti — da se Hrvaška
počasi posrbuje.

Finale vsega tega pa je neka brošura,
tudi »Finale« nazvana, ki jo je iz mašče-
valnosti obelodanil znani srbski žurnalist

Nastič. Kar moč odkriva, je seveda goto-
vo potrebno velikih korektur, toda v glav-
nem odgovarja, kar je objavil, dejstvom,
kajti priobčil je v mnogo stvarih faksimila,
ki se ne bodo dala utajiti. Srbi sedaj napa-
dajo Nastiča, da je lažnjiv, zakoten pisac
itd., toda treba je vedeti, da so ga, ko jih
ni še izdal, imeli za veleuglednega srbske-
ga novinarja. Sicer pa je v Nastičevi bro-
šuri toliko pozitivnih opor, da je državno
pravišstvo, ko je vso stvar vzelo v roke,
prišlo tudi do pozitivnih rezultatov. Rezul-
tat je bil, da so začeli na Hrvaškem zapir-
ati ljudi, do katerih so peljali sledovi iz
Nastičeve brošure.

Prvi, ki so ga zaprli, je bil neki Adam
Pribičević. Ravno, ko so ga srbski in po-
kretaški krogi in listi prali, da je nedol-
žen itd., si je v ječi prerezal žile. Ni mu
uspelo, končati si življenje. Zdaj ga stra-
žijo v bolnici. Ta poizkus samoumora je
dokaz, da ga državno pravišstvo ni po
krivici smatralo za kompromitiranega. 9.
t. m. je sledila druga aretacija. V Karlov-
vih so zaprli Valeriana Pribičevića, profe-
sorja bogoslovja, brata Adamovega in
Svetozara Pribičevića, saborskega po-
slanca. Pri Valerianu so našli več spisov,
ki ga kompromitirajo. V Dubici so pa za-
prli sledeče pravoslavce: načelnika dubi-
škega Dmitra Ervačina, njegovega sina
Dušana, mestnega sodnika Glišo Vasiča,
občinskega pisarja Gjuro Heraka in po-
sestnika Moja Ervačina. Baje so tudi v
Kostajnici zaprli 22 oseb.

Najbolj kompromitira te ljudi tako-
zvani »Revolucionarni statut za osvobo-
denje južnih Slovanov (Hrvatov, Sloven-
cev (!) in Srbov)«. Ta statut je v Nasti-
čevi brošuri ponatisnjen v faksimilu in je
silno dolg. Uvod povdarja, da so vsi slo-
vanski narodi na jugu po svojem jeziku,
zgodovini, »antropološkem karakteru«,
»narodni psihi« itd. ena sama celota. Ime
organizacije je »jugoslovanska revolucio-
narna organizacija«. Cilj te organizacije
je zjediniti vse Jugoslovane pod srbsko
hegemonijo na podlagi enakopravnosti, v
koliko prava posameznih plemen niso na-
sprotna zjedinenju. Ta država naj bi bila
federalistiška, nekaka zveza republik. Ka-
rakter organizacije je revolucionaren in
ista osnovana na »teroristični akciji po-
sameznikov«. Ta revolucionarna organi-
zacija, izvedena v Hrvaški, v Bosni, v
Sandžaku, na Ogrskem in v Dalmaciji je
strogo centralizirana. Razteza se celo na
zemlje, kjer prebivajo Slovenci (Kranjska,

Primorska). Sredstva organizacije so pro-
paganda s tiskom, nadalje denar, bombe,
orožje, rušenje komunikacij, mostov itd.
itd. Najvažnejša je propaganda v avstrijski
armadi, med moštvo, podčastniki in
častniki. Avstrijska armada da je največji
sovražnik velesrbskih teženj. Zato jo tre-
ba izpodkopati. Slede podrobnosti o orga-
nizacijskih odborih itd.

Najbolj zanimivo je, kar pravi ta »sta-
tut« o Slovencih. V tem oziru pravi, da se-
stoji revolucionarna akcija v slovenskih
krajih v tem, da se podpira borbo svobo-
domiselnih nacionalnih elementov proti
avstrijskim »klerikalcem«!

Tako! Bravo! Ta pasus v Nastičevi
brošuri je eden najboljših dokazov, da
»statut« ni izmišljen! Sicer bo proces
v Zagrebu dognal, kakor in kaj je s stvar-
jo, kajti marsikaj, kakor n. pr. trditev, da
je ves »Srbski Sokol« vojaško za vstajo
organiziran, utegne biti pretirano, če se pa
pomisli, da je Valerian Pribičević bil are-
tirán na podlagi izpovedi brata Adama,
ki je že precej okrevaj, bo veliko res.

No, kar se pa takozvanih »klerikal-
cev« tiče, se bodo Velesrbi strahovito
opekli. Velesrbi jugoslovansko idejo s svo-
jimi fantastičnimi cilji in bombastičnimi
statuti samo diskreditirajo in ji škodujejo.
Na tej podlagi ne bo »ujedinenja« — go-
spodje premalo računajo na katoliške Hr-
vate in Slovence! Zato se jim bodo računi
pokazili, če se jim že niso.

Generalni štrajk po kranjskih papir-
nicah.

Štrajk delavstva v Vevčah je popoln.
Šlo je pa tako-le: V tvornicah se je izve-
delo, da je bil odslovljen delavec Šubelj,
ker je delil yabila. Ze prej se je delavstvo
pripravljalo na štrajk, a potrpežljivosti je
to izbilo dno. Delavke so delo prve usta-
vile in šle na dvorišče. Prepozno je rav-
nateljstvo izpoznalo, da je položaj resen.
Seveda, vedelo ni, da je ves minuli teden
se delavstvo jezilo, ker ni že pričelo prejš-
nji teden stavkati. Smejali so se delavkam,
a smeh jih je kmalu minul, ker so pričeli
tudi delavci popuščati lepo po vrsti delo.
Zdaj jih je minul smeh. Preklicali so od-
poved Šublju, a bilo je prepozno. Uradni-
štvo je izpoznalo, da štrajka ne bodo pre-
prečili, kakor so ga minuli ponečeljek.
Pozvali so orožništvo, za katero niso imeli
ničesar pripravljenega, kakor prejšnji te-

LISTEK.

V zamestu.

(Dalje.)

Ko je hodeval v vaško šolo, pa je iz-
previdel Grm, da niso vaščani tega mne-
nja. »Beračija«, »cigani«, so zmerjali že-
lezničarje. »Kaj bote vi — pride pismo, pa
morate iti, mi pa dojimo na svojem.«

»Železničar je stober mož, kamor se-
de, tam je groš,« je odgovarjal železničar
vaščanu — ta mu je oponesel: »kamor
sede — tam je uš«.

Skoro je spoznal Grm, da nima želez-
ničar doma. Danes se privadi tu, jutri ga
prestavi ravnateljstvo, Bog vé iz kakega
vzroka, drugam. Kaj je mari ravnatelj-
stvu, da je vzljudil železničar kraj, da se
je vživel s sosedi. Z jokom se poslovi že-
lezničar od starega, se prilagodi novemu
kraju in ljudem. Skušnja ga uči, da so po-
vsod dobri ljudje in rad potuje na mesto
prejšnjega službovanja, rad sliši novice iz
tistih dragih krajev.

Železničar nima doma, da bi ga pustil
otroku. Zato ga pošilja kaj rad v šole. Med
vaškimi otroki se odlikujejo železniški s
svojo pridnostjo, zdelujejo višje šole, si
najdejo pot v vsaki stan. Sin železničarja

ne postane rad železničar — oče železni-
čar pa želi, da gre sin k železnici, vendar,
da si pribori višjo stopnjo kot jo je imel
oče. Železniškemu čuvaju se zdi posebno
imenitno, če je njegov sin načelnik, inžen-
rir, ali vsaj mojster.

Tudi stari Grm je čutil, da mu je rojen
sin za nekaj višjega. Vsi so si pritrgovali,
Grm junior je tudi Grm, in srpel prišel
srečno do četrte šole. Tu je pregnala sve-
ta, dekliskim očem posvečena poezija,
Grmu sanje o prihodnji visokosti.

Grm je padel. Krivi so bili seveda
profesorji . . . Težavna je bila pot k sta-
rišem. Oče je klel, mati je jokala . . .
Menila sta, da jima postane sin duhoven,
odvetnik, sodnik ali vsaj železniški urad-
nik. Pa za poduradnika že pride . . .

Mladi Grm se je uprl, ker ni maral k
železnici. Pa k sodniji ali davkariji ni mogel,
ker ni imel protekcije, in brez te ne
pride revež nikoli in nikjer naprej. Ostala
mu je samo železnica — ona daje prednost
otrokom svojih uslužbencev.

In postal je poduradnik. Nosil je rdečo
kapo, opravljal isto službo kot uradnik,
vlekel je samo dosti manjšo plačo. Seve-
da. Zato ima tudi uradnik več šol. Toda
želodec, krojač in ženske niso poznale te-
ga razločka.

Ženske vidijo samo lepe brke in rdečo
kapo. Mislijo, kako lepo se gleda iz posta-

jinih oken na vlak, kako imenitna je gosa
načelnica. Da je treba k temu denarja, na
to ne misli vsaka, in če bi mislila ali ne —
ali denarja nima vsaka, ki hodi na postajo,
ki se ozira za rdečo kapo.

Grm je ušel srečno vsem nastavljenim
zankam, ki so čakale nanj v večjem trgu,
kjer je bil še pridelen uradniku. Ko je pri-
šel kot vodja na samotno postajo, se je
oddahnil. Pa ne dolgo. Po mlinski ob reki
samujejo deklice kot rožice, v trgu in va-
seh čakajo mlade in stare moža.

Začela so se vabila, slučajna sreča-
nja. Ah, saj ne dá blaženo ženstvo moške-
mu miru, dokler ne vzame ene, da ima mir
pred drugimi. Samec v dobri službi naj ne
zaupa obljubam prijateljstva. Vsak prija-
telj ima sestro, sestrčno, nečakinja ali
samo znanko . . .

Grm bi ustregel rad vsem — a vseh
ni mogel vzeti — brez denarja nobene . . .
kajti drago in resno je življenje, človek, in
še posebno železnica, mora biti prakti-
čen. In še posebno ga dereta krojač in
črevljár, če zadostuje plača komaj za
hrano.

Grm je bil seveda praktičen človek.
Kadar so se sešli njegovi kolegi in se hva-
lili, koliko bodo dobili z ženo, se je pohva-
lil tudi on s tisočaki. Pa človek ne vé kaj
ga čaka, tudi železničar je pristopen poe-
ziji, ima srce . . .

Bila je pomlad, ko je bil prišel Grm v
Kilovče. Takrat je stalo drevje po prem-
skih brdih v cvetju, je obetalo barkinom
cekinje. Prijazno je gledal slikoviti Prem
na romantično okolico, veselo je šumela
reka pod njim. Od kolovoza si je iskala
stezica krajše poti v dol, z gole rebri med
dehtečimi drevji. Bele brce, visoki topoli,
vitke jagnjedi, glasne ptice. Pod drevjem
jurčki in maverhi, ob stezici jagodin cvet,
v grmih ljube šmarnice in vijolice. In s
stezice na široko cesto, do belega mlina.

Kolo je drdralo, voda na jezu se je
penila. Ves bel od poliske je hodil mlinar
s čudno pokvečenim klobukom po jezu.
Kokoši in pure so ščebetale ob vodi, poči-
vale pod visokim pušpanovim grmom. Na
žagi med kupi trsak in žaganc je stal stari
strie in gledal kako poriva žagar debeli
hlod po valjerju. Žaga je zapela, ostrí zobje
so se zarezali v les, žaganje, treske so od-
letavale.

Na pragu bele hiše se je košatila go-
spodinja. Močne postave, objestnega ob-
našanja, bila je prava reprezentativna imo-
vite kmečke hiše. Po prostorni kuhinji,
pred velikim ognjiščem se je obračala
rjavooka Tončka. Njeno lice je žarelo kot
roža v grmu, postave je bila visoke, krep-
ke, vitki Grm je bil droben zraven nje,
njegov glas je bil smešno tenak zraven
njene globokega alta. (Dalje prih.)

den. Pripeljali so jih v izvoščekih. Opraviti niso imeli orožniki ničesar. Delavstvo se je smejalo in reklo, prav je, da gospodje orožniki z nami stavkajo, se bodo vsaj nekoliko izpočili, ker jim ne bo treba patruilirati.

Delavstvo se je zbralo pred tvornico, ker se stroji niso takoj ustavili. Podelati se je moralo, kar je bilo v delu blaga, v red se je vse spravilo, tako da ne more delavstvu nihče očitati, da je napravilo tvornici kako škodo.

Okolu 3. ure popoldne se je ustavil zadnji stroj. Delavstvo se je zbralo v izprevidu in odkorakalo v impozantnem izprevidu, prepevaje in klicaje »Živio štrajk!«, v »Delavski dom«, kjer se je temeljito posvetovalo o zahtevah, ki jih stavi na upravni svet »Leykamove družbe«.

Ravnatelj je štrajk grozno razburil. V jezi je podrl neko delavko na tla, vsled česar je delavstvo zelo razburjeno in izjavlja, da se ne bo pogajalo z njim.

Pred vsem naglašajo delavstvo, da prej ne preneha štrajkati, dokler se ne ugotovi delavstvu in vedvoški, goričanski in v evški papirnici.

Bolgarska in Turška.

(Poročilo o položaju iz Sofije.)

Iz Sofije poročajo: Glede dogodkov v Turčiji ste na Bolgarskem dve mnenji. Vlada stranka smatra proklamirano turške ustave še vedno za komedijo, katere ni smatrati za resno. Tudi mnogi tukajšnji Makedonci, posebno pristaši umorjenega Sarafova, ne verujejo miru v Makedoniji. Druge stranke so optimistične. Obe skupini pa zahtevata, da nima Bolgarija pri tem prekrizanih rok, kajti usoda 2½ milijona Makedoncev bolgarske narodnosti je tu vsakemu pri srcu. Bolgarsko-turška meja je od bregov Črnega morja do Oso-gova vrhu dolga okoli 400 kilometrov. Nekatera mesta so oddaljena le 20 kilometrov od turške meje. Zato je Bolgarija v prvi vrsti interesirana na dogodkih v Turčiji in mora podvzeti vsa diplomatska sredstva, da se ubrani presenečenju. Trideset let Bolgarska nastopa za Makedonijo z moralnimi in materialnimi sredstvi, skoro milijardo je izdala za svojo armado, nakrat pa je sedaj v sosedni državi postal položaj, od katerega se lahko vse pričakuje: dobro, pa tudi — slabo. **Od vojnega leta 1877/78 ni bilo nobenega kritičnejšega trenutka za Turčijo in balkanski poluotok, kot je sedanj.** Treba je torej Bolgarom z argovimi očmi gledati, kaj se godi. Ljudstvo torej poziva odločilne kroge: Caveant consules! in upa, da ta klic ne ostane brez odmeva. Od Bolarov v turških okrajih se pa sedaj v prvi vrsti zahteva, da svoje občine politično dobro organizirajo, da morejo pri prihodnjih volitvah v turški parlament dobro nastopiti. Bolgarska makedonska inteligenca, ki je bila doslej iz svoje domovine pregnana, naj se vrne v Makedonijo in naj deluje za blagor domovine. Med to inteligenco je mnogo zdravnikov, juristov, inženirjev, profesorjev, duhovnikov, učiteljev, pisateljev, umetnikov, časnikarjev itd. Makedonci so sploh jako nadarjen narod. Makedonci bodo najbolj nadarjene svoje rojake izbrali za svoje kulturne voditelje in Evropa bo videla, kaj bodo te inteligentne moči, ki bi bile na čast vsaki kulturni državi, v kratkem napravile. Za vse velja sedaj klic: Na delo! Trenutek je ugoden!

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Ogrski ministrski svet o volivni reformi.

Budimpešta, 11. avgusta. Od merodajne strani se poroča, da je zadnji ogrski ministrski svet glede na volivno reformo sklenil sledeče: Ministrski svet se je temeljito bavil z volivno reformo in jo odobril v taki obliki, o kateri pravi, da je zadnja meja, do katere more ministrstvo iti. Ako jo cesar ne sprejme, je konflikt med vlado in krono neizogiben. Ta volivna reforma je pa tako sestavljena, da bo krona težko opazila tiste zavite določbe, ki imajo namen nemažarske narodnosti oropati pravičnega zastopstva. Volivna reforma, kakor jo je ministrstvo odobrilo, vsebuje:

1. En glas za Nemažare.
2. Dva ali več glasov za Madžare.
3. Tajno volitev v okrajih, kjer so v večini Madžari.
4. Javno volitev, kjer so v večini Nemažari.
5. Glasovanje po občinah, kjer je večina mažarska, po glavnih mestih okrajev pa tam, kjer prebivajo nemažarske narodnosti, tako da bo zanje otežena volitev vsled oddaljenosti kraja. Pošteni Mažari že, da cesar tudi tega načrta ne odobri.

Delavski obhod pri katoliškem shodu v Düsseldorfu.

Düsseldorf, 11. avgusta. Delavskega obhoda pri katoliškem shodu se bo udeležilo 50.000 delavcev. Vodil jih bo knez Löwenstein, ki je nedavno vstopil v dominikanski red.

Mednarodna katoliška učiteljska organizacija.

Benetke, 11. avgusta. Tu se vrši od 2. do 5. septembra mednarodni katoliški učiteljski kongres. Med točkami programa je tudi ta, da se osnuje mednarodna zveza katoliških učiteljev in učiteljic. »Società magistrale cattolica tridentina« — južnotirolsko katol. učiteljsko društvo — vabi katoliške učitelje v Nemčiji in Avstriji, da se shoda v Benetkah obilno udeležijo. (Če bi se kdo od naših krščanskoslepih hotel tega kongresa udeležiti v Benetkah, ki tudi drugače nujno lepo priliko za izlet h »kraljici jadranski«, naj se zaradi legitimacije, pota itd. obrne na »Oesterreichischer katholischer Lehrer-Verband in Wien.« — Opomb. uredn.)

Korupcija v italijanskem naučnem ministrstvu.

Rim, 11. avgusta. Kakor znano, je parlament vsled odkritij v procesu Nasi zahteval, da se izvoli parlamentarna komisija, ki naj preišče razmere v naučnem ministrstvu. Ministrski predsednik Giolitti, ki mu to ni bilo povšeči (že ve, zakaj), je imenoval od parlamenta neodvisno »kraljevo komisijo«. Ker je pa ta nepristransko postopala in predlagala po točni preiskavi, naj se več uradnikov nauč. min. odstavi, je Giolitti izjavil, da se mora imenovati vsključno instanco proti tem odlokom komisije. In res je vlada določila, da bodi ta vsključna instanca — disciplinarni svet naučnega ministrstva samega! Torej bo odločal o tem, ali so zaslužili uradniki naučnega ministrstva kazni ali ne, svet, ki je sestavljen iz uradnikov taistega ministrstva, ki je kompromitirano. Zaradi te vladne odredbe je predsednik preiskovalne komisije odložil svoje mesto. Isto bodo storili tudi člani

Liberalne laži.

Rim, 11. avgusta. Liberálni tisk trosi vest, da je bivši italijanski ministrski predsednik di Rudini umrl brez zakramentov in kraljevega kaplana, mons. Beccaria odslovil, ko mu je ta na smrtni postelji prigovarjal, naj se izpove. Na tem pa ni niti trohice resnice. Mons. Beccaria je bil zadnji teden vsak dan pri bolniku, opravil pri njem vsa verska opravila in ga zadnji hip tudi djal v sveto olje. Di Rudini je v pismu na svojo soprogo tudi prosil, naj se mu dene po smrti v roke križ kot znamenje njegove vere. Di Rudini je sicer kot politik preganjal katoličane, umrl pa je kot veren kristjan.

Kaj stane maroška ekspedicija?

Pariz 11. avgusta. Štiriletne maroške homatie stanejo Francijo po uradni statistiki: Aktiva sestoji zgolj iz 5% obresti (3½ milijona frankov) za 70 milijonov posojilo sultanu. Pasiva so dvaindvajset milijonov v vojne svrhe, sto milijonov dodatnih kreditov v isti namen. Če seštejemo k temu še svoto, ki se je porabila ob konfliktu, ki je zaradi Maroka nastal z Nemčijo, je vseh izdatkov 345 milijonov. Vsakoletna 3% obrestno breme znaša 10.850.000 fr.

I. vsebritski katoliški shod.

London, 11. avgusta. Tu se bo od 9. do 12. septembra vršil I. vsebritski katoliški shod. Poleg Irske bo zastopana najbolj Kanada. Zborovavni prostor v Albert-Hall je za 12.000 oseb. Skofov bo 60, papeža bo zastopal član francoske akademije, kardinal Matthieu.

PRETEP V SRBSKI SKUPŠČINI.

Med debato o trgovinski pogodbi z Avstrijo so se v srbski skupščini stekli. Poslanca Gjorgjevič in Dragovič sta se obdelovala s pestmi. Dragovič je prijel za nož. Končno so se stekli še drugi poslanci medseboj in dvigali stole. Ko so se pomirili, sta se Dragovič in Gjorgjevič opravičila in nesporazumljenja je bilo konec.

DOGODKI V TURČIJI.

Ministrski svet se je bavil z reformo financ. Sklepalo se je o tem, kaj napraviti z odstavljenimi funkcionarji. Svote za bivše ljubljence in protežirance se morajo črtati. Vlada zdaj pridno odstavlja protežirance prejšnjega režima, med drugimi tudi valija v Mossulu. — Carigrajski prefekt je odredil volitve za mestni svet. — Bivši minister za trgovino in delo, katoličan Naum paša je imenovan za držav. podtajnika za zunanje zadeve; izvršila so se še druga važna imenovanja. — Mladoturški odbor v Carigradu je energično pozval prebivalstvo, naj varuje red in mir; vlada bo strogo postopala proti vsem, ki intrigirajo proti njej. — Zaprli so bivšega nad-

zornika vojaške šole Izmail pašo in generala Izmail Makir pašo. Odstavljeni poslani v Parizu, Peterburgu in Washingtonu so dobili povelje, da morajo takoj priti v Carigrad. — Volitve volivnih mož za parlament so se že začele. — Bajbo italijanska vlada odpoklicala svojega poslanika markija Imperiali. — Zaprti pristaši prejšnjega režima so zelo potrti. Dvorni astrolog Abdul Huda trdi v ječi, da lahko sedanje dogodke ustavi s svojo »magnetiško močjo«.

TAEBRIS — TURŠKI?

»Daily Telegraph« poroča iz Teherana, da se tamkaj govori, da se prebivalci iz Taebrisa proglasili to mesto za turško in se izjavili za sultanove podanike.

RUSKO VOJNO BRODOVJE

bo od 14.—20. t. m. manevriralo v finskih vodah. Istočasno se vrše na Finskem vaje kopne armade.

Dnevne novice.

+ Suša. Z Dunaja se nam poroča z dne 11. avgusta: Nezadostnost državne pomoči radi pomanjkanja krme je **zakrivil finančni minister**. Poljedelski minister dr. Ebenhoch je zahteval za prvo odpo-moč tri milijone kron državne podpore za vse prizadete dežele, a finančni minister je polovico črtal in dovolil samo poldrug milijona kron, koja svota se je razdelila sorazmerno na prizadete dežele. Tako je prišlo na Kranjsko samo 200.000 kron. — Poljedelski minister je odločno zahteval še nadaljnjo svoto za pomoč kmetovalcem, **toda na to zahtevo finančni minister dozdaj še odgovoril ni.** — Ta vest nam jasno kaže, kje iskati krivca radi škandaloznega postopanja napram kranjski deželi. **Naši poslanci bodo prisiljeni izvajati brezobzirne konsekvence, ako se hitro in temeljito ne popravi, kar se je grešilo zoper naše kmete!**

+ Dobava sena in državna podpora. Državni in deželni poslanec nam piše: Čujejo se glasovi, da državni poslanci niso storili vseh korakov glede državne podpore za dobavo potrebnega sena, ker je osrednja vlada v ta namen dovolila le 200 tisoč kron. To domnevanje ali sumničenje je popolnoma neopravičeno in neutemeljeno. Poslanci »Slovenskega kluba« so takoj po prvih poročilih o veliki suši vložili dotične nujne predloge v poslanski zbornici. Ti predlogi so bili, kakor je običajno, v zbornici z drugimi vred v razpravi, v kateri je v imenu kranjskih in štajerskih tovarišev gospod Povše kot član enquete za dobavo sena v živih bojih in prepričevalno dokazoval bedo in revščino osobito malih živinorejcev vsled izrednega pomanjkanja sena. Ko bi se bili v zbornici oglašali vsi poslanci po vrsti, ponavljati bi mogli le temeljita izvajanja g. Povšeta. Pač pa so naši poslanci že pred to razpravo in potem bili opetovano v zbornici in v uradih pri poljedelskem, finančnem in notranjem ministru, večkrat tudi pri gospodu ministrskem predsedniku baronu Becku, v deputacijah pri dotičnih sekcij-skih načelnikih. Najnadležnejši berač ne more bolj nadlegovati ljudi, nego so naši poslanci vse merodajne osebe. Izprva so dobili obljubo, da vlada dovoli 300.000 K. Pri delitvi kredita za podpore vsled uim pa je vladi zmanjkalo platna, in tako je Kranjska dobila le 200.000 kron, dvakrat večja Štajerska pa 300.000, dasi je cesarski namestnik osebno na Dunaju zahteval štiri milijone. Minoli teden je bil pisec teh vrstic na Dunaju, a dobil v ministrstvih skoraj le vratarje, vsi višji merodajni gospodje so na počitnicah. Klubov načelnik g. dr. Šusteršič je še brzojavnim potom g. ministrskega predsednika prosil večje podpore, katero upamo tudi dobiti, ko se brez dvoma vlada prepriča, da je sedanja podpora toliko prepričala. Poslanci so so torej doslej storili vso svojo dolžnost in jo bodo tudi v bodoče. Ne smem pa zamolčati, da je zadnji razglas deželne vlade napravil mnogo zmešnjave in nevolje med prebivalstvom. Županstva so bila okrajnim glavarstvom že doposlala svoja poročila. Sedaj pa naj sestavljajo zopet nova! Ali ni bilo mogoče že na podlagi prejšnjih poročil določiti, koliko sena po znižani ceni dobi ta ali druga občina? Gotovo! Dalje ste v razglasu omenjeni dve »zvezi«, ki bodete posredovali pri nakupu sena. To je ljudi še bolj zbegalo, ker mnogi ne vedo, kam naj pošiljajo svoja poročila. To je stvar vlade, kdo in kje nakupi sena. Najbolj pa je razgrelo prebivalstvo, ker se zahteva od županstev, naj naznanijo le tiste živinorejce, katerim preti gospodarski polom. Katero županstvo pa more in se tudi upa to storiti? Najsitnejši in najnehvaležnejši posel je vedno razdelitev takih podpor. Laglje bi bilo določiti mejo navzgor, namreč tiste premožne kmetovalce, ki imajo sicer tudi veliko škodo vsled su-

še, pa vendar toliko pod palcem, da se jim ni bati gospodarske krize. In končno želé živinorejci tudi vsaj otrobov, da jih morejo mešati z rezanico. Na to opozarjamo merodajne kroge. Poslancem pa ne očitajte pri tej akciji najmanjše mlačnosti, ker ključev do državnih blagajen nimajo v svojih rokah!

+ Liberalni zgagarji. Liberalci hočejo vsako stvar izkoristiti za svojo stranko in se ne obotavljajo, zanesti politični prepri v vsako javno koristno stvar. Njim je strankarski in lastni interes vse in tema naj bi vse drugo služilo. Zdaj so se liberalci vrinili tudi v dobavo sena z državno podporo in izkušajo tu delati zgago. Bila je velika napaka od deželne vlade, da ni sploh od začetka zavrnila liberalcev, saj je na prvi pogled očitno, da bodo liberalci, ako bodo imeli svoje prste vmes, povzročali samo prepri, ki bo slednjič največje sitnosti delal ravno vladi. Na vse kripnje se trudi liberalna zveza, da bi ona dobila v roke državno subvencijo in ž njo nabavljala blago za kmečko ljudstvo ter tako delala propagando za propalo liberalno stranko. Razposlala je po celi deželi agitacijske pozive in dela zase reklamo. To je že vnebovpjoča predrznost. Naši državni poslanci se trudijo, da bi izposlovali od vlade podpore svojim volivcem, liberalci pa hočejo s trdom naših poslancev delati propagando za liberalno stranko. Temu se bomo najodločneje uprli, in liberalce zavrnilo tje, kamor spadajo. Liberalna zveza nima na kmetih nič opraviti, njene mestne hranilnice niso nikaka kmečka društva, in do tega, kar izposlujejo poslanci S. L. S., nima liberalna zveza nobene pravice. Če bi se dvema zvezama poverila dobava, pridemo do največjega nereda. Na eni postaji bi stala dva vagona, en liberalni in en klerikalni, in vlada bi morala potem tudi krave in vole razdeliti med klerikalce in liberalce. To je samo na sebi smešno in bi dalo povoda za neštivilne prepire in nerednosti. Da pa liberalci ravno to name-ravajo, dokazuje njihova agitacija, za katero izrabljajo državno pomožno akcijo. Državna podpora je že itak tako malenkostna, da je zbudila več ogorčenja kakor pa hvaležnosti, če bo pa zdaj vlada pri-pustila zraven še liberalne prepira željne agitatorje, se bo cela akcija ponesrečila. Naši somišljeniki naj te agitacijske dopise liberalne zveze pomečejo v koš, ker so le pesek v oči in liberalna propaganda. Deželni vladi pa nujno svetujemo, naj v inter-su javne koristi ne podpira liberalnega strankarstva v tako važnih gospodarskih stvareh!

+ Za slovenske pravice. Podpisani zastop občine z ogorčenjem protestira, da si upa vodstvo nove železnice Trebnje-Št. Janž tako predrzno izzivati slovensko prebivalstvo s tem, da je na prvo mesto postavilo nemški napis na kolodvorskih poslopjih. Ta protest izraža občina v imenu ljudstva, ki je nad tako predrzno žalitvijo skrajno ogorčeno, saj je v naših krajih ljudstvo izključno slovensko. Na Gorenjskem, na Jesenicah je na postaji napis: »Jesenice — Abling«. Torej najprej slovenski, a na to nemški napis. Z ravno isto pravico, oziroma še večjo, ker pri nas sploh nobenega Nemca ni, smemo s polnim pravom zahtevati, da se respektira naš slovenski jezik in se na prvo mesto postavi na vseh kolodvorih nove železnice slovenski napis. Opiraje se na te tehtne vzroke prosimo, da se takoj popravijo v našem smislu vsi napisi po vseh kolodvorih nove železnice Trebnje-Št. Janž. — Županstvo občine Mirna, dne 10. avgusta 1908. — Župan: M. Strah. — Svetovalci: Anton Mostar, Jožef Bulc, Anton Šular, Ignac Zidar, Anton Boh, Janez Mavsar, J. Kafesch.

+ Kompoljska jama. Pri Kompoljah je jama, v katero hodijo v suši od daleč po vodo. Mnogo voz je čakalo včasih pozno v noč v zadnji suši, da so se zvrstili in načrpali kalne vode. Dohod v jamo je silno težaven, in ubogo ljudstvo je mnogo trpelo. Da se ljudem pomore, je g. deželni stavbni svetnik Klinar ogledal jamo. Napravila se bo črpalnica, ki bo zajemala vodo.

+ Dr. Ivan Žaček, podpredsednik državne zbornice, je te dni obiskal Bohinjsko Bistrico.

+ Prijazen nadučitelj. G. nadučitelj Bunc iz Doline pri Trstu nam je poslal popravek: Ni res, da je nadučitelj Bunc č. g. župnika Šonca in č. g. dolinskega kaplana Vovka pričel ljudi zmerjal »Ti črni« in »doli z bireti«, res pa je nadučitelj Bunc opominjal ljudi, da tako se ne sme govoriti. Dolina, dne 7. avgusta 1908. Al. Bunc, nadučitelj.

+ Kmetijski družbi kranjski je poljedelski minister nakazal za pospešitev živinoreje 20.000 K državne podpore.

— O nedeljski slavnosti v Trstu je »Piccolo« zapisal prečno poročilo. »Piccolo« je fantaziral. Iz vseh drugih poročil izhaja, da se je iredentovska struja blami-

ala in pokazala svojo onemoglost. Slovenska slavnost je zbrala do 10.000 oseb, kar je v prvi vrsti povzročilo hujškanje italijanskega občinstva. Pred »Narodnim Domom« so bili italijanski demonstrantje oklofutani, nakar so se kmalu poskrili in napadli le nekaj posameznih Slovencev. Popoldne je bilo v Rojanu veliko vrvenje. Ves čas popoldanske slavnosti je vladal popoln mir in red. Nihče ni motil v mesto vračujočega občinstva. Tudi iz poročila puljskega »Omnibusa« je razvidno, da Italijani niso spreveda Slovencev motili in se zelo dostojno obnašali, »demonstracijo« pa je priredilo le nekaj smrkvcev in običajnih »teppistov« iz starega mesta ter bližnjega kraljestva.

— **Imenovan** je za pravega učitelja matematike in naravoslovja na realki v Idriji g. Kajetan Stranetzky.

— **Jubilejne dopisnice** izda poštna uprava 18. avgusta. Dopisnice bodo okrašene z lepim portretom Njega Veličanstva.

— **Češki lev na jubilejnih kronah.** Nemci so te dni po svojem časopisu pričeli kričati, da je na petkronskih jubilejnih denarjih vpodobljen češki lev. Kdor gleda na petkronskem denarju glavo cesarjevo narobe in zakrije glavo od nosu naprej do ušes in ob bradi do ušesa, dobi češkega leva, ki ima ob cesarjevem ušesu zakrivljen rep.

— **Zanimiva pravda** se je nedavno končala v Trstu. Bivši restavrater »Balkana« g. Dolničar je tožil »Balkan« oziroma tržaško slovensko hranilnico za odškodnino. V prvi instanci je g. Dolničar propadel, v drugi in tretji je pa zmagal ter dobi okolu 120.000 kron, hranilnica pa mora plačati tudi pravnne stroške, ki bodo baje znašali okrog 38.000 kron.

— **Kongres trafikantov.** Na Dunaju se je vršil včeraj tretji avstrijski kongres trafikantov. Trafikant Lechner iz Gradca je povdarjal potrebo izpopolnitev deželnih organizacij trafikantov in ustanovitev državne zveze trafikantov, da morejo trafikanti doseči izvršitev svojih zahtev. Trafikanti so zahtevali, naj se bolje vrste cigare podraži za tri vinarje na korist trafikantov. Končno so sklenili pomožno akcijo za trafikante na ta način, da vsak izmed 70.000 trafikantov pri vsaki dobavi tobaka plača v skupni fond dva vinarja. Po kongresu se je otvorila razstava industrije kadičnih potrebščin. Na razstavi je med drugim ustnik za smodke, iz katerega je kadil cesar Maks, in pipa Andreja Hofferja.

— **Petarda pred uredništvom »Edinosti«.** Tržaška »Edinost« poroča: Zgodilo se je to v petek popolnoči. Popolnoči je pod okni našega uredništva zadonel silen strel, kakor da bi bila počila bomba. Zažvenketale so ob enem šipe in ruloji na oknih. Hiteli smo k oknom in pred seboj na cesti smo zapazili še sledove tleče smole in smodnika. Stopili smo na cesto in našli — petardo. Obstajala je ista iz 2 dm dolge, 1 dm široke in ravnotako visoke pločevina, ste škatlje, v kateri je bilo veliko ovite železne žice, par komadov smole in patrone. Vsa petarda je bila sicer jako nerodno napravljena, kajti počil je le pokrov. Sicer bi bila nevarnost precej velika; kajti itak bi bila petarda, ki je počila vsled močnega izbruha pokrova in skoka škatlje utegnili mimoidočega smrtno raniti. Neznani junaki so postavili petardo pod našim uredništvom na naslon prvega okna pritlične tiskarne. Petarda se je po izbruhu zagnala proti ruloju in potem odskočila na sredo ceste. Policija je zaplenila petardo. Junaki, ki so postavili petardo in prižgali nit, so pravočasno ušli. Tako je hotela iredenta, zastopnica tisočletne kulture, pokazati svojo višjo kulturo nasproti Slovincem — barbarjem!

— **Italijana ubila Slovenca.** V Trstu sta dva regnicola brata Lazar in Ernst de Carli dvakrat streljala na Slovenca, 31 let starega težaka Štefana Precla, ki se je ranjen zgrudil na tla, na to ga je en brat še udaril s sekuro. Precl je v bolnici umrl.

— **Vodstvo kmetijske šole na Grmu** priredi v soboto, dne 15. t. m., v Črnomlju, in v nedeljo, dne 16. t. m., v Metliki popotni poduk. Predaval bode vodja V. Rohrman o samopomoči proti pomanjkanju krme in adjunkt R. Zdolšek o trgatvi in uporabi sadja. Vabimo naše posestnike, da se prav mnogoštevilno udeleže predavanj.

— **Petstoti obiskovalec Kadilnikove koč** na Golici v tekočem letu je bila dne 10. avgusta gdčna. Mim. Koširjeva iz Škofe Loke.

— **Predstojnik c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva v Trstu**, c. kr. dvorni svetnik Herman Pattay, je nastopil 10. t. m. daljši dopust.

— **Reformni načrt osemrazredne realne gimnazije** je v naučnem ministrstvu gotov.

— **Značilna obsodba.** Dežela, kjer se gode neverjetne stvari, je Bela Krajina. Tak neverjetnost je na primer, da se pri nas

obsodi toženca tudi, ne da bi se ga povabilo k obravnavi. Tako je bil dne 3. julija obsojen v Metliki fijakar Al. Nemanič, ker je prehitro vozil po mestu, ne da bi prej vedel kaj o ovadbi, ne da bi dobil kako povabilo k obravnavi, ne da bi bil zaslišan. Da je bil ovaden, je zvedel šele, ko je dobil plačilni nalog.

— **Za prosto kuho žganja** se je oglašiti do 15. avgusta t. l., in ne do 15. oktobra t. l., kakor so po pomoti pisale »Dol. Novice« v zadnji številki.

— **V smrt za prijateljem.** Pred nekoliko dnevi se je v Spljetu ustrelil stari penzionist Biankini. Zdal mu je sledil v smrt njegov nerazdružljivi prijatelj in spremljevalec sodni oficijal Anton Roje.

— **Smrt vsled muhe.** Ivana Hadroviča iz Žirčice je pičila v vinogradu strupena muha. Začela mu je otekati roka in čez nekaj dni je v strašnih bolečinah umrl.

— **Od straha pred kaznijo se je obesil** Juro Tomašević v Drenju pri Djakovem. Delal je na parni mlatilnici. Ker je to delo naporno, je pil in se ga nalezal preveč. Nekaj časa mu je šlo delo urneje izpod rok, potem pa, kakor se ta učinek alkohola vedno opazuje, toliko počasneje. Zaradi tega ga je strojnik oštel. Tomašević pa ne bodi len, zgrabi strojnika, ga vrže pod-se ter do dobra naklesti. Drugo jutro so mu povedali, kaj je storil in da bo naznanjen orožnikom. Od strahu, da bi ne bil kaznovan, je šel in se blizu škednja — obesil.

— **Čuvaja je ubil** v Mogoriču neznan lopov. Milan Vurdelja je stražil krompir, kar se mu priplazi neznanec ter ga ustrelil iz puške.

— **Železnica Trst-Tržič** (Monfalcone). Komisija, ki je razpravljala te dni o tej železnici, se je odločila za električno železnico ter je že natančno določila prog. V komisiji so bili tudi zastopniki vojnega ministrstva.

— **Napad na romarje v Čakovcu.** Dne 6. t. m. se je vračala skozi Čakovec iz Marije Bistrice procesija medjimurskih romarjev, ki so molili in prepevali svete pesmi. Naenkrat skoči policaj proti nekemu mlademu romarju, mu iztrga klobuk iz roke ter odtrga hrvaški trak, ki ga je imel na njem pripetega, potem se navale na bandero s podobo Matere božje, ga stepajo na tla in strgajo z zastave hrvaški trak. Romarji se postavijo v bran in nastane pretep: svete pesmi in molitve so obmolknile, klici na pomoč in preklinjanje se je razlegalo po čakovskih cestah. Nekaj romarjev so zaprli. Gotovo bodo obsojeni radi veleizdaje. In vse zavoljo nedolžnih travkov, ki Madžare tako strašno bodejo v oči, da zgube spoštovanje tudi pred posvečeno zastavo.

— **Jubilejno cerkev** grade v Zenici. Stroške bo deloma pokrila mestna občina, za ostanek se nabirajo prispevki.

— **Kača je pičila** Nikolo Mikana iz Veleševca, ko je nalagal z rokami seno na voz. Namesto k zdravniku, se je podal k neki babi — mazači, katere leki pa mu niso pomagali. Roka mu je bolj in bolj otekala. Dasi si je nazadnje izrezal ranjeno mesto, je čez par ur umrl.

— **Perite grozdje pred uživanjem.** Te dni je umrl šestletni sinček lekarnarja Peniča iz Zagreba, ker je zobal grozdje, ki je bilo poškrbljeno z modro galico proti peronospori.

— **Nesreča pri vojaški vaji.** Korporal 15. trenske divizije Edvard baron Maldini iz Mitrovice je padel blizu Mostarja pri vojaški vaji z voza, da so mu šla kolesa čez glavo. V strašnih mukah je prihodnji dan umrl.

* * *
Kupijo se sledeči letniki »Dom in Sveta«: 1888., 1889., 1890., 1892., 1893., 1894., 1896. in 1903. — Ponudbe naj se naslovijo na »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.

Štajerske nov.ce.

š Umrl je na Bukovem žlaku pri Celju lastnik opekarne v Ljubečni Štefan Koželj, star 44 let.

š Na deželni meščanski šoli v Celju sta izpraznjeni mesti za matematiško-tehniško in naravoslovsko skupino. Učitelj Freyberger pride za ravnatelja v Radgono.

š Odlikovan je bil orožniški postajevodja g. Štefan Stokojnik (Stokovnik), doma iz Šmartna v Rožni dolini, službujoč v Kotoru v Dalmaciji s črnogorsko srebrno medaljo Danilovega reda.

š Vlak je povozil blizu Rač nekega moža, pravijo, da je iz Frama. Odtrgalo mu je levo nogo in na glavi ima težke rane. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

— **Graško pošto ravnateljstvo** mislijo razdeliti v štajersko in koroško pošto ravnateljstvo. Obenem bi se imenovala po praškem vzgledu na čelu uradom predsednik in podpredsednik. Da Slovenci pri

graškem poštnem ravnateljstvu niso primerno zastopani, je za naše razmere samo ob sebi umevno.

Ljubljanske novice.

lj **Pevci!** Jutri, v sredo točno ob ½9. uri zvečer važna pevska skušnja »Ljubljane« v društvenih prostorih!

lj **Na Beiweisovi cesti povodenj.** Zadnji dež je povzročil na Bleiweisovi cesti med Dunajsko cesto in cesto na Rudolfovo železnico, na kraju, kjer stoji nekaj rastlinjak v pešpot, pravicato povodenj, ker deževnica nima odtoka. Ljudje so morali po vodi in potem po blatu brodit čez cesto, če so hoteli priti preko do gležnjev segajoče vode. Na nekaterih krajih je bila celo do kolena. Tu je pač treba hitre pomoči, kajti povodenj v tem delu mesta, kjer je vedno živahen promet, nikakor ne napravlja dobrega vtisa na tujca, ki pride v naše mesto. Pri takih prilikah se vidi, v kakih rokah je mestno gospodarstvo!

lj **Letošnja lovška sezona** obeta biti zelo živahna. Ugodne vremenske razmere so povzročile, da se je divjačina vseh vrst in panog dobro zarodila in razplodila. Zlasti veliko je letos divjih rac, golobov in jerebic, medtem, ko je prepelica od leta do leta manj vsled brezobzirnega lova v južnih deželah, zlasti na Grškem in Laškem, kjer so to vrsto poljskih kur malodane popolnoma zatrli in uničili. Tudi zajcev in srn je letos mnogo, kar velja zlasti o kočevskih krajih, kjer so se na zadnji dražbi lova dosegle najemnine, kakoršnih še ni bilo nikdar. Vse torej kaže, da bodo imeli naši lovci letos nenavadno mnogo prijetne zabave.

— **Godba dunajskega deškega zave-tišča »Franke«** bo prihodnjo nedeljo, 16. t. m. od 4. ure popoldne do 10. ure zvečer koncertovala v »Švicariji«.

lj **Na smrt obsojena detomorilka Križ-nič** je pomiloščena na 15 let ječe. Zahtevi za obnovitev razprave se ni ugodilo.

lj **Korni poveljnik iml. Oskar Potiorek** se pripelje jutri popoldne v Ljubljano in bo stanoval v hotelu »Union«.

lj **Poročil** se je zdravnik dr. Edvard Šerko z gdčno Milko Travnar, hčerko deželnosodnega svetnika.

lj **Prememba posesti.** Sedlarski mojster g. Franc Wizijsan je kupil hišo št. 25 v Kolodvorskih ulicah št. 25. za 26.000 K.

lj **Umrl** je poduradnik Južne železnice v Trstu g. Ivan Selan, star 37 let.

lj **Rodbina Herzman** je pobegnila iz Ljubljane. Zapustila je mnogo dolgov.

lj **Poljski tat.** Včeraj je vsled lakote zašel na ljubljansko polje 49-letni Jakob Karte, že petnajstkrat predkaznovan zaradi tatvine, in si nakopal vrečo krompirja. Ko ga je ravno hotel odnesti, sta ga opazili dve ženski in poklicali urno mimo idočega stražnika, kateri je Korteka odpeljal v zapor.

lj **Kolo poneveril.** V nedeljo je prišel na Glince k izposojevalcu koles Jož. Pleškotu nek okoli 20 let star možki in si proti plačilu izposodil kolo za celi dan. Neznaneec pa kolesa ni pripeljal nazaj, ampak ga prodal v Ljubljani starinarju Vidu Bratužu za 36 K. Policija je dognala, da je goljuf 18letni krojaški pomočnik Ciril Novak iz Litije, ki je pa neznano kam pobegnil.

Razne stvari.

Novi zrakoplovi za Francijo. Francoska vojna uprava je naročila dva nova vojna zrakoplova tipa »Ville de Paris«.

Danska brez časopisov. Iz Kodanja poročajo: Vsled sklepa delodajalcev in delojemalcev po tiskarnah je od danes naprej ustavljeno delo po vseh tiskarnah na Danskem. Izvzemši nekaj socialnodemokratskih časopisov, ne izhaja noben drug časopis.

Telefonska in brzojavna poročila.

**GORIŠKI DEŽELNI GLAVAR IN NJE-
GOV NAMESTNIK.**

Dunaj, 11. avgusta. Cesar je imenoval za goriškega glavarja dr. Pajerja, za njegovega namestnika pa dr. Antona Gregorčiča.

DEMISIJA WECKERLOVEGA KABI-NETA.

Budimpešta, 11. avgusta. Boulevard-ski list »Uj Hirek« priobčuje senzacionalno vest, da je Weckerle ponudil cesarju demisijo svojega kabineta, ako vladar ne pristaje na pluralni volivni sistem. Odločitev je odgodena do jeseni.

BUDISAVLJEVIČ ZBEŽAL V RUMU-NIJO?

Zagreb, 11. avgusta. »Piccolu« poročajo, da je saborski poslanec, Srb, Budisavljevič, ki je tudi vsled Nastičevih odkritij o velesrbski revolucionarni organizaciji kompromitiran, pobegnil v Rumunijo.

AVSTRIJSKA NOTA RUSKI VLADI?

Berolin, 11. avgusta. »Zeit am Mittag« prinaša senzačno vest, da je avstrijska vlada prve dni tega meseca poslala ruskemu ministrstvu za javne zadeve noto, v kateri pojasnjuje sedanji položaj v Bosni. Ta položaj mora vplivati na tajno avstrijsko-rusko pogodbo iz l. 1877. Po tej pogodbi Rusija prepušča Avstriji, da določi čas, kedaj se ima Bosna anektirati in tako preprečiti osnovo kakega velesrbskega vladarstva na Balkanu.

POSKUS ZRAKOPLOVCA WRIGTHA.

London, 11. avg. Zrakoplovec Wright je včeraj zopet poizkusil vožnjo s svojim aeroplanom. Prvi poizkus se ni posrečil, vsled napačnega manevriranja, pri drugem zletu se je dvignil 12 metrov visoko in je letel 200 metrov daleč, a ker so motorji slabo funkcionirali, je moral zlet prekiniti. Pri tretjem zletu se je dvignil 12 metrov visoko in je napravil dva kroga. Ta tretji zlet je trajal tri minute.

UPOR ANGLEŠKIH MORNARJEV.

London, 11. avgusta. Radi plače so se uprli mornarji nekega torpednega razdiralca. Pometali so v morje knjige in druge stvari. Upornike so aretirali in oddali vojnemu sodišču.

SESTANEK ANGLEŠKEGA KRALJA Z NEMŠKIM CESARJEM.

Kromberg, 11. avgusta. Kralj Edvard se je danes pripeljal sem, ter je bil od nemškega cesarja prisrčno sprejet.

NESREČA V RUDNIKU.

Saarbrücken, 11. avgusta. V tukajšnjem premogokopu so eksplodirali plini. 13 mož je mrtvih, 8 težko ranjenih, 7 pa lahko ranjenih.

ŠAHOVA ZMAGA.

Peterburg, 11. avgusta. Ker je perzijski šah popolnoma premagal svoje nasprotnike, poizkuša sedaj vse, da bi parlament popolnoma uničil.

ZADOVOLJNI MLADOTURKI?

Carigrad, 11. avgusta. Mladoturki so z zadnjimi imenovanji jako zadovoljni. Mladoturki so sestavili posebno komisijo, ki naj prepreči nadaljne manifestacije pred sultanovo palačo. Nepotrební uradniki bodo odpuščeni.

TURŠKI PAŠA V SMRTNI NEVAR-NOSTI.

New York, 11. avgusta. Sem se namerava pripeljati pobešli izet paša. Turški konzul poziva tukajšnje Turke, naj preprečijo njegovo izkrcanje ter je pri oblastih zahteval, naj se paši prepove prihod, ker se v New Yorku ljudje, ki so zakrivilí poligamijo, ne smejo izkrcati. Paša je v smrtni nevarnosti, ako ga tukajšnji Turki dobe v roke.

BOJ OB TURŠKO-ČRNOGORSKI MEJI.

Carigrad, 11. avgusta. V Bregovi ob turško-črnogorski meji so kristjani zažgali vladno zgradbo. Pet turških vojakov je ubitih.

Darovi.

V korist obmejnim Slovincem se je nabralo na novi maši g. Jakoba Košaka v »Rokodelskem Domu« v Ljubljani 22 K. Svoto smo odposlali Št. Jakobski »Narodni šoli« v Rožni dolini.

Za pogorelce na Bledu so darovali: G. Oroslav Dolenec, svečar v Ljubljani, 10 K; g. Marija Potočnik, hotelirka v Ljubljani, 10 K. Bog plati!

TRZNE CENE.

Budimpešta 11. avgusta.

Pšenica za oktober 11'02
Rž za okt. 9'20
Oves za okt. 8'11
Koruza za maj l. 1909 7'16
Efektiv: 5 ceneje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dni	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
10	9. zveč.	735'4	17'9	sl. jug	jasno	
11	7. zjutr.	35'0	13'2	brezvetr.	soparno	0'0
	2. pop.	32'8	26'7	sl. jizah.	jasno	
Srednja včerašnja temp. 18'3°, norm. 19'3°.						

Penzionist

srednoleten, samostalen, želi se seznaniti z istotako damo.

Dopise pod št. **200** sprejme upravništvu tega lista.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Grand cirque

Frères Villand
(prej E. Renz)

pride v nekaj dneh s posebnim vlakom, obstoječim iz 22 voz v Ljubljano. 1—1

Slavn. občinstvu vljudo naznanjam, da sem svojo

na Glavnem trgu št. 21 se nahajajočo **mlekarno** preselila na Francovo nabrežje poleg Ribjega trga.

V svesti si, da sem svoje dosedanje naročnike postregla točno in vestno ter z najboljšim, garantiranim pristnim mlekom, priporočam se tudi nadalje blagohotnosti z vljudo prošnjo, da me tudi v obližju novega stanovanja stanujejo občinstvo s cenjenimi naročili počašča, Velespoštovanjem

1944 3—1 Fani Fabjan.

Razpis.

Za stolno cerkev v Senju išče stolni kaptol veččega

organista

Plače za sedaj mesečno 100 K. Kdor bi se za to službo zanimal, naj se prijavi Cecilijemu društvu v Ljubljani (Poljanska cesta 4), katero bode v tem pogledu posredovalo. — Ponudbe se sprejmejo do konca meseca avgusta. 1923 3—3

Išče se večč 1909 5—4

mesar

ki bi mogel kot poslovođa samostojno voditi ves mesarski posel. V slučaju prevzetja cele obrti treba položiti 200—300 K varščine. Zatevajo se spričevala o usposobljenosti za ta obrt ter o lepem vedenju. Neoženjeni prosilci naj se obrnejo na: **Patrizio Gluščevića**, trgovca v Metkoviću, Dalmacija, kjer se izvedo podrobni pogoji.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. :

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. : 1898 5

The Royal Wonder Bio

The greatest Bio-Theater of the world,

Vsak dan velika

predstava

v Lattermannovem drevoredu.

Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 9

L. Geni

ravnatelj.

M. Gavrič

poslovođa.

Med. dr. Edvard Šerko
Milka Šerko roj. Travner

poročena.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1908.

1945 1—1

Učenec =

za mizarski obrt se sprejme v poduk pri Andreju Kregarju, mizarju, Vižmarje pri Št. Vidu nad Ljubljano.

- - Majhno - - stanovanje

je za oddati ali takoj ali pa z november terminom. — Stari trg št. 10. — Povpraša se tam v pro- 1845 dajalni. 5—4

Lepa priložnost!

Hiša naprodaj, enonadstropna, s petimi sobami, kletjo, shrambo za jedila, hlevom, gospodarskim poslopjem, nekoliko gozda in travnika, skupaj približno 4 orale, pripravna za kakega obrtnika ali kakega rokodelca, posebno bi pa ugajala kakemu penzionistu. Proda se zaradi preselitve. Cena 6200 K; obrestuje se lahko za 8000 K. Hiša je oddaljena 5 minut od kolodvora Bled. — Več se poizve pri **Jožefu Korošcu**, hotel „Evropa“, Bled, Gorenjsko. 1930 3—2

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Na neko posestvo v Slavoniji se sprejme za boljšo hišo izurjena

kuharica =

ali v kuhi dobro izurjena 1929 5—3

gospodinja.

Na razpolago jej je kuhinjska dekla. Plača 36 kron mesečno. — Ponudbe s spričevali in sliko na upravo „Slovenca“.

Dve stanovanji

z dvema sobama in pripadki za dva oženjena uradnika se iščeta v bližini južnega kolodvora.

Ponudbe z natančnimi podatki naj se pošlje na naslov: **Oddelek za vzdrževanje juž. železnice v Ljubljani.** 1901 2—2

SANATOGEN

prepotrebno krepilno in osveževalno sredstvo za vsakogar, ki se čuti utrujenega in bednega, kakor sploh

za nervozne in slabotne.

Od nad 7600 profesorjev in zdravnikov sijajno potrjen. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Brošure razpošilja franco in zastonj Bauer & Co., Berlin, SW. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1. 1728 8-1

Cena vrčku 20 vinarjev.

Najboljše izvirno, dvojno vležano

prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)

iz meščanske budjeviške pivovarne se toči v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.

Dobi se tudi pristni domači šampanjec.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10
priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepov, kakor tudi najtrpežnejših čevljev.

Za vsako ceno

prodajam od 1. — do 15. avgusta vso poletno obleko za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje izborni pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

Pošljetve na dom sprejema restavratel „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica v Spiljetu.

Delniške glavnice 11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 11 K 200.000.